

ЎЗБЕКИСТОН

АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

ЎЗБЕКИСТОН
АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

1956 йил
4 январдан нашр
этилла бошлаган

1995 йил

ҲАФТАЛИК ГАЗЕТА

ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

• СОТУВДА НАРХИ ЭРКИН

14 июл, №28 (3315)

...Бизга кўришаримизнинг табиати, тафаккур тарзи, анъаналари, ҳаётини қадриятларга, хусусан, миллий маданиятга муносабатини ипожи борича кўпроқ ҳисобга олишга ҳаракат қилдик. Орадан уч ярим йил ўтган бугунги кунда бу — тўғри эканига амин бўлиб турибмиз.

Ислоҳ КАРИМОВ

(«Российская газета» мухбирининг Ўзбекистон Президенти билан сўхбатдан).

ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Ўзбекистон Маданият ишлари вазирлиги, маданият-маърифий муассасалар ходимлари, кутубхоначилар иштирокида республикамиз Президенти Ислоҳ Каримовнинг «Ўзбекистонда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш йўлида» деб номланган китобига бағишланган илмий конференция бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикасининг Алишер Навоий номидаги давлат кутубхонасида ўтган бу конференцияда Маданият ишлари вазирлиги Эркин Ҳайитбоев мазкур китобнинг бугунги кундаги аҳамияти, мақсади ва шу тармоқ ходимлари олдига қўйилган вазифалари ҳақида маъруза қилди.

Шунингдек, Ҳамза номидаги Санъатшунослик институти директори Тухташ Гўфурбеков, Навоий номидаги кутубхона директори Рустам Алимов, Тошкент шаҳар маданият ишлари бош бошқармаси бошлиғи Саид Олимжонбаев, республика ёдгорликларни сақлаш бош бошқармаси директори уринбосари Абдусофи Раҳмонов ва бошқалар ўз фикр-мулоҳазаларини баён қилдилар.

ТАШКИЛИЙ МАСАЛА КЎРИЛДИ

Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилиги маркази кенгашининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда ташкилий масала кўрилди. Марказ раҳбари Эркин Юсупов аризасига кура вазифасидан озод этилди. Ўзбекистон халқ ёзувчиси Неймат Аминов марказ раҳбари этиб сайланди.

Йиғилишда Президент давлат маслаҳатчиси Х. Жураев нутқ сузлади, Бош вазир уринбосари С. Саидқосимов қатнашди.

(ЎзА)

ФРАНЦИЯДА ЎЗБЕКИСТОН КЎРГАЗМАСИ

Франциянинг қадимий шаҳарларидан бири Клермон-Ферранда 7 июл кун «Ипак йўли» номи кўрғазма очилди. Ўзбекистон Республикасининг Франциядаги элчихонаси, шаҳар ҳокимлиги ҳамда юртимиз шайлоиси Жан-Марк Эм ҳамкорлигида ташкил этилган кўрғазмада унинг ажиб нафосати билан ҳорғинлик саяҳатлар эътиборини жалб этиб келатган Самарқанддаги Гур Амир макбараси, Регистон майдони, Бухородаги Лаби Ҳовуз ансамбли, Хивадаги мадраса ва қўққа буй чўчқан миноралар, Тошкентдаги замонавий бинолар, бир суз билан айтганда, ота-боболаримиз бизга қолдирган бебаҳо мерос, халқимизнинг бугунги бунёдкорлик меҳнати ҳақида ҳикоя қилувчи суратлар намойиш этилмоқда.

Кўрғазмадан шунингдек, қадимий гиламлар, ҳўнармандчилик буюмлари, ўзбек миллий либослари ҳам кенг ўрин олган. Ўзбек гиламлари Францияда жуда машҳурлигини, хусусан, Манге хоним раҳбарлик қилаётган Клермон-Ферран гиламлар музейи ўзбекистонлик гиламдўзалар билан амалий ҳамкорликни йўлга қўйиш ниятида эканини таъкидлаш жоиз.

Кўрғазма 2 ой давом этади. Шу вақт ичида 10 мингдан зиёд киши кўрғазмага ташир буюриши кўтилмоқда.

(ЎзА)

Йўлдош СУЛАЙМОН — 60 ёшда

3-бет

Шеърини лаҳза

Анвар ЭШОНОВ

МУҲАББАТ

Гуанинг киприкларига илинган ширин тўшдай, Андалиб ашки гулга суьди содиқда тушгай. Ашк аро ҳажр бир ён, соғинч бир ён рангдамими, Муҳаббат шаби ҳижрон каби гирён рангдамими.

Гуя узра андалибнинг ашкда ишқ ранги бор, Ишқ ондин ироқдирким, кимда гусса чапчи бор. Соғинчларнинг боқара дардини шабнамга чай, Олис хотиротларнинг гардини шабнамга чай.

Муҳаббат шабнам узра унган еиҳ рангдамими, Бу гуанинг бир ранги ок, бири сиёҳ рангдамими, Торталаи кўзларимга гардинега айланса ишқ, Гардини гард ноқмаган гардунга айланса ишқ.

Гуанинг киприкларига илинган ширин тўшдай, Андалиб ашки гулга суьди содиқда тушгай. Ашк аро ҳажр бир ён, соғинч бир ён рангдамими, Муҳаббат шаби ҳижрон каби гирён рангдамими.

Инсонлар асл тасаввуф китобларини ўрганишлари лозим. Чунки бутун илмларни ўқимоқ инсоннинг динда ва ҳаётда маъсуд бўлишига етмайди. Зеро, инсон гўзал ахлоқ билан безаниб, ёмон феъл-атворлардан тозаланамагунча, чин инсон бўлолмайди.

Муҳаммад Нуруллоҳ Сайдо ал-ЖАЗАРИЙ

4-бет

Республикамизнинг кекса матбаа жамоаларидан бири бўлган «Ўзбекистон» нашриёти ташкил этилганга 70 йил тўлди. Нашриёт директори Рўзмет САФОВ байрам арафасида мухбиримизга кўйибдиларини гапириб берди: — Аввало, нашриётимизни ҳодимларини, қолверса, китобсева дарустларимизни байрам билан чин дилдан кўталайман. 1925 йили давлат Ўзбекистон давлат нашриёти (Удавнашпр) номи билан ташкил қилинган бу илк нашриёт миллий маданиятнинг қалдирғоч уюқларидан бўлиб, республикамизни тарихи, фани, маданияти мероси, таъриқига оид илмий-оммабоп асарларни чоп этишни йўлга қўйган. Дастлабки қонулар, Ўзбекистон Республикаси ҳақида маълумотномалар, фан, адабиёт ва санъатимизнинг етакчи намоёндалари Бехудий, Мунавварқори, Абдулдула Авиловни, Ҳамза, Тавалло, Суфизода, Абдулла Қодирини, Чулпон, Фитрат, Гафур Гулом, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Ҳамид Олимжоннинг асарлари, илк дарсилар шу нашриётда чоп этилди, тарқатилди. Шунингдек, Йўлдош Охунбоев, Файзулла Хўжаев, Акмал Икромов ва бошқа давлат арбобларининг нутқлари, мақолавлар тўпламлари, пилаткалар чиқарилган. Хуллас, нашриёт ҳаминша давр билан ҳаммаҳол бўлиб, зарур адабиётларни чоп этишда пенсакламлардан бири бўлиб келган. Ўзбекистонимизнинг мустақилликка эришиши нашриёт ижодий

РАНГЛАР ҚАТИДАГИ ЖОЗИБА

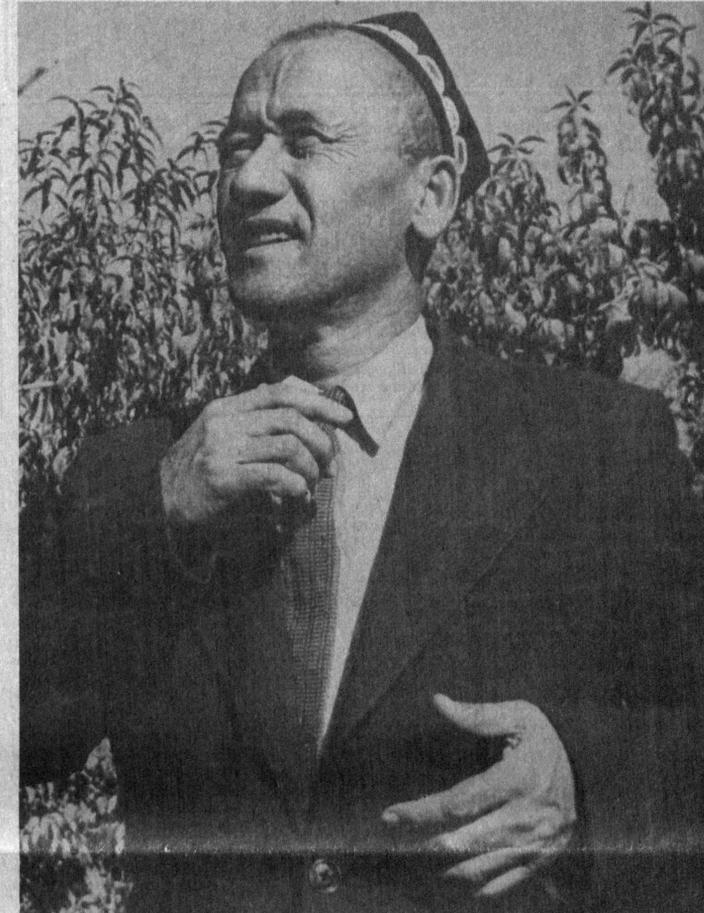
2-бет

«Ўзбекистон» нашриёти — 70 ёшда

ДАСТЛАБКИЛАРДАН БИРИ

жамоаси учун катта имкониятлар яратди. Утган уч йилдан зиёд вақт мобайнида 1000 та яқин номулла 15 миллион нусхалик илмий-оммабоп, таъриқий асарлар ва олий уқуқ юртлари учун дарсилар чоп этилди. Республика мустақиллиги билан боғлиқ ҳамма ҳужжатлар, сиёсий, иқтисодий адабиётлар, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, муҳим қонуналар, фармонлар тўпламлари, бошқа адабиётлар ўзбек рус, инглиз, немис, француз, испан, турк ва жаҳоннинг бошқа тилларида оммавий нусхаларда чиқарилди. Нашриёт Ўзбекистон Республикасининг чет эллар билан боғлиқ

СУРАТКАШ БИСОТИГАН

Ўзбекистон халқ артисти Карим Зокиров. 1960 йиллар. С. МАҲҚАМОВ суратга олган

КИТОБ ВА ТИЖОРAT

Бутун бутун жаҳон адабиёт-санъатида, маданиятга яхши бир ҳодиса сифатида қараш шаклланди. Энди жаҳон маданияти ижодий ютуқларидан чўчимаслигимиз, улар билан бўйлашмоғимиз даркор. Асарларимизни жаҳон адабиёти мезонига баҳолашимиз лозим. Ушбу ҳодиса бошқа халқлар ижодий ютуқларини урганиш ва унинг эришган муваффақиятлар билан уларга таъсир этиш жараёнида кечди.

Яқинда «Букинист»да жаҳон суз санъати юдузларидан бири Жон Артур Рембонинг шеър китобини кўрдим. «Маст кема», Санкт-Петербург, «XXI аср» нашриёти, Бозор нархи — 63 сум. Китобга Ж.-М. Карренини «Жон Артур Рембо ҳаёти ва саргузаштлари» романи илова этилган. Роман рус тилида илк бор 1927 йилда рус футуризмнинг еркин намоёнлани Бенидикт Лившиц тарафидан Ленинградда босилган. Нархи баянд булса ҳам бундай қамеб асарларни қўлдан чиқартириб келмади. Бироқ Болдернинг 1993 йилда «Высшая школа»да чоп этилган китобидан қўроқ қолдим. Уни Москвадан келган бир уруготимда кўрдим. Шоирнинг деярли барча назмиий ва насрий шеърлари жамланган ўшбу китобга узи еган қўлдиқлар билан бирга Ж. П. Сартринг «Болдер» эссеси (рус тилида биринчи марта) ҳам киритилган. Берилган шарҳ ва изоҳлар жуда батартиб. Юксак даражада нашр этилган.

Дарҳол китоб дуқонларига югурдим, китоб бозорларида умидвор кездим. Болдер йўқ... Тошкентда йўқ.

Кўчалардаги хусусий китоб расталарида Н. Гу

милевнинг «Қадимги турклар»ни кўрдим — 200 сум. Г. Юннинг бир неча фалсафий-психологик асарларини кўрдим — ҳар бири 350 сумдан. Москвада аллақачон чоп этилган янги нашрлар: А. Шопенгауэр, Т. С. Элиот, Х. Л. Борхесларнинг қўп жилдик асарлари, Ж. Жойс, М. Прустларнинг оламшумул романлари жамланган китобларини ҳам топшиш мўшкул. Туркияда босилган «Ислоҳ комюсини, Газзалининг асарларини тўпلامда ҳам кўрдим.

Чет улкаларда нашр этилган китоблар хусусий тижорат йўли билан келтирилади. Тижоратчилар халқ маданияти савиясини бойитишни эмас, уз чуқатқаларини қаштайтиришни кузатқаларини учун донги кетган ёки тез сотиладиган китобларнингизна келтиришлар. Уларга юқори нарх қўядилар.

Шаҳримиздаги барча китоб дуқонлари кишини қимматли вақтини ҳайф этувчи енгилели адабиётлар, юзаки тасвирлар, илтим муносабатларнинг жун ҳикояти билан безатилаган романлар билан лиқ тула. Тўғри, дуқонларда Чулпон, Қодирбек миллий ёзувчиларининг асарлари ҳам бор. Аммо унингизни танишимиз ва намоён этишимиз учун бу кам.

Бас шундай экан, атрофимизда руй бераётган адабий, илмий ҳодисалардан боқабар бўлмоғимиз, бошқа тилда булса ҳам чоп этилаётган янги китобларни уз вақтида ўқинмоғимиз, таржима қилмоғимиз, укувчиларга етказмоғимиз зарур. Ушбу масалаларни маданият алоқалар ва китоб савдоси билан шугулланувчи ташкилотлар ҳам уйлаб кўрсалар.

Рустам МУСУРМОНОВ

қўрилган кўрғазмада «Ўзбекистон» нашриёти ташкил этилганга 70 йил тўлди. Нашриёт директори Рўзмет САФОВ байрам арафасида мухбиримизга кўйибдиларини гапириб берди: — Аввало, нашриётимизни ҳодимларини, қолверса, китобсева дарустларимизни байрам билан чин дилдан кўталайман. 1925 йили давлат Ўзбекистон давлат нашриёти (Удавнашпр) номи билан ташкил қилинган бу илк нашриёт миллий маданиятнинг қалдирғоч уюқларидан бўлиб, республикамизни тарихи, фани, маданияти мероси, таъриқига оид илмий-оммабоп асарларни чоп этишни йўлга қўйган. Дастлабки қонулар, Ўзбекистон Республикаси ҳақида маълумотномалар, фан, адабиёт ва санъатимизнинг етакчи намоёндалари Бехудий, Мунавварқори, Абдулдула Авиловни, Ҳамза, Тавалло, Суфизода, Абдулла Қодирини, Чулпон, Фитрат, Гафур Гулом, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Ҳамид Олимжоннинг асарлари, илк дарсилар шу нашриётда чоп этилди, тарқатилди. Шунингдек, Йўлдош Охунбоев, Файзулла Хўжаев, Акмал Икромов ва бошқа давлат арбобларининг нутқлари, мақолавлар тўпламлари, пилаткалар чиқарилган. Хуллас, нашриёт ҳаминша давр билан ҳаммаҳол бўлиб, зарур адабиётларни чоп этишда пенсакламлардан бири бўлиб келган. Ўзбекистонимизнинг мустақилликка эришиши нашриёт ижодий

